

3. тестенини, кои се употребуваат откако ќе се подготват со варење во вода или во друга соодветна течност; и
4) двопок и бисквити, кои се употребуваат директно или по иситнување и додавање вода, млеко или друга соодветна хранлива течност.

При означувањето на овие групи храна, покрај општите податоците утврдени со законските прописи, треба да се означат и да се задоволат посебните барања за означување кои се однесуваат на:

- Соодветната возраст од која може да се употребува храната, со назнака за нејзиниот состав, структурата или други посебни состојки, при што таа не смее да биде помала од четири месеци за кој било производ;

- кога храната се препорачува за деца помлади од шест месеци, таа треба да содржи информација за тоа дали содржи или не содржи глутен;
- енергетската вредност, изразена во kJ или kcal и содржината на протеини, јаглехидрати и масти, изразена во бројки како количество на 100 g или 100 ml од производот во видот во којшто се продава;

- просечното количество на секој минерал и на секој витамин, изразено во бројки како количество на 100 g или 100 ml од производот во видот во којшто се продава;
- објаснувањето за постапката за подготвување на храната, а ако е потребно и забелешка за важноста за придржување кон таа постапка.

Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија – АХВ има обезбедено бесплатна телефонска линија наменета за потрошувачите 080032222, www.fva.gov.mk

Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија со седиште во Скопје има подрачни канцеларии во градовите:

Битола	Прилеп	Неготино
Берово	Пробиштип	Охрид
Валандово	Кочани	Струмица
Виница	Кичево	Свети Николе
Крива Паланка	Велес	Радовиш
Гевгелија	Кратово	Ресен
Гостивар	Крушево	Скопје
Делчево	Куманово	Струга
Дебар	Македонски брод	Тетово
Кавадарци		Штип

Канцеларии на граничните премини:

Аеродром Александар Велики	Меџитлија
Блаце	Ново Село - Струмица
Богородица	табановце - Куманово
Деве Баир	Товарна станица - Скопје
Делчево	Кафасан

Оваа брошура е изработена во соработка со Организацијата на потрошувачите на Македонија (ОПМ), тел. 3 179 592, е-пошта: sovetuvanja@opm.org.mk, www.opm.org.mk

III Македонска бригада, бр. 20, Скопје
Тел. 02 2457 893, 2457 895
www.fva.gov.mk

Организација на потрошувачите на Македонија
Водњанска, 66, П. Факс 150, Скопје
Тел. 02 3179 592
e-mail: opm@opm.org.mk
www.opm.org.mk

ОЗНАЧУВАЊЕ ХРАНАТА ЗА ДОЕНЧИЊА И МАЛИ ДЕЦА

Храната за доенчиња и мали деца спаѓа во храна за посебна нутритивна употреба.

Храна за посебна нутритивна употреба е храната која според својот состав или производствен процес јасно се разликува од храната наменета за нормална употреба, одговара на наменетата нутритивна цел и се пушта на пазарот на начинот со кој се укажува на соодветноста со наменетите нутритивни цели.

Денчиња се деца на возраст до 12 месеци. Мали деца се деца на возраст помеѓу една и три години.

Однос на храната за доенчиња и мали деца постојат два типа храна за посебна нутритивна употреба:

Почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња
Преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца

Почетна формула за доенчиња е храна наменета за посебна нутритивна употреба на доенчињата во првите месеци од животот која ги задоволува нивните нутритивните барања до воведувањето соодветна дополнителна храна.

Последователната формула за доенчиња е храна наменета за посебна нутритивна употреба на доенчиња во период кога се воведува соодветно прихранување и која претставува главен течен елемент во воведувањето разновидна исхрана на доенчињата.

ОЗНАЧУВАЊЕ

Означувањето на почетната формула за доенчиња и последователната формула за доенчиња треба да бидат дизајнирани така што да ги обезбедуваат неопходните информации за соодветна употреба на производите со цел да не се дестимулира доењето. При означувањето не треба да се употребуваат термините „хуманизирано“, „матернизирано“,

„адаптирано“ или слични термини. Почетната формула за доенчиња и последователната формула за доенчиња треба да бидат обележани на начин кој ќе им овозможи на потрошувачите да направат јасна разлика помеѓу тие производи за да се избегне евентуален ризик од забуна помеѓу почетната формула за доенчиња и последователната формула за доенчиња.

Означувањето на почетната формула за доенчиња не треба да содржи слики од доенчиња, ниту други слики или текст што би можеле да ја идеализираат употребата на производот! Покрај општите информации предвидени со законските прописи, означувањето почетна формула за доенчиња и последователна формула за доенчиња треба да содржи и податоци за тоа дека производот е:

- Соодветен за посебна нутритивна употреба на доенчињата од денот на раѓањето, доколку тие не се дојат, за почетната формула за доенчиња;
- Соодветен само за посебна нутритивна употреба на доенчињата на возраст над шест месеци, дека треба да претставува само дел од разновидната исхрана, дека не треба да се користи како замена за мајчиното млеко во текот на првите шест месеци од животот и дека одлуката да се почне со дополнителна исхрана, вклучувајќи го и евентуалниот исклучок за шестмесечна возраст, треба да се донесе само по совет од независни лица со квалификации од медицина, исхрана или фармација, или други стручни лица одговорни за грижа за мајки и деца, врз основа на индивидуалниот специфичен развој на доенчето и потребите за развој.

Означувањето на почетната формула за доенчиња исто така треба да ги содржи следниве задолжителни информации пред коишто треба да стојат зборовите „Важна напомена“ или нивен еквивалент:

- Изјава за предноста на доењето;
 - Изјава со којашто се препорачува производот да се користи само по совет на независни лица со квалификации од медицина, исхрана или фармација, или други стручни лица одговорни за грижа за мајки и деца.
- Почетната формула за доенчиња не треба да се рекламира во продажните места, да се даваат мостри или некое друго промотивно средство за да се предизвика нејзина продажба на потрошувачот на малопродажно ниво, како што се посебно изложување, купони за попуст, премии, посебна продажба, продажба по многу ниска цена и продажба во пакет со друг производ.
- Придобивките и предноста на доењето;
 - хранењето од мајката и подготовката за доење и одржување на доењето;
 - можните негативни последици врз доењето од воведувањето на делумно прихранување;
 - тешкотијата повторно да се почне со доење;
 - правилната употреба на почетната формула за доенчиња, кога е потребно.

ОЗНАЧУВАЊЕ ПЕРАБОТЕНА ХРАНА НА ЖИТНА ОСНОВА И ДЕТСКА ХРАНА ЗА ДООНЧИЊА И МАЛИ ДЕЦА

Преработената храна на житна основа и детската храна за доенчиња и мали деца се користи кога доенчињата се одбиваат од доење и за мали деца како додаток на нивната исхрана и/или за прогресивна адаптација на обична храна.

Овој вид храна е поделен во две групи:

- Преработена храна на житна основа и
- Детска храна

Преработената храна на житна основа е поделена на следниве четири категории:

1. едноставни жита, кои се или треба да бидат растворени со млеко или со друга соодветна хранлива течност;
2. жита со додаден производ со висок процент на протеини, кои се или треба да бидат растворени со вода или со друга течност што не содржи протеини;

